

Rapport

efter kvalitetsgranskning av Kunskaps-
bedömning i grundskolan årskurs 1-3 vid
Saxemaraskolan i Ronneby kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Saxemaraskolan

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3 under november 2011-mars 2012. Granskningen vid Saxemaraskolan i Ronneby kommun ingår i detta projekt.

Saxemaraskolan besöktes den 6-7 mars 2012. Ansvariga inspektörer har undervisningsrådet Cecilia Rösténus och utredare Ester Alavei varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen genomförs i totalt 31 kommunala skolor och 4 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Saxemaraskolan

	Antal elever
Förskoleklass	6
Grundskola	66
Totalt antal elever:	72
Antal elever i årskurs 1-3	40
Antal elever i årskurs 3	11

Saxemaraskolan i Ronneby kommun är en skola belägen vid havet, cirka 8 km från Ronneby. Saxemaraskolan tillhör Skogsgårdens rektorsområde tillsammans med Skogsgårdsskolan och Espedalsskolan. Skolan har förutom förskoleklass verksamhet i årskurserna 1–6. Då skolan har få elever organiserar alla lärarna sig i vissa sammanhang i ett arbetslag, men annars samverkar lärarna med varandra i årskurserna 1–2, årskurserna 3–4 samt årskurserna 5–6.

Resultat

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna.

Av intervjuer med rektorn och lärare i Saxemaraskolan framkommer att det pågår ett arbete med att utveckla gemensamma rutiner och former för planering av undervisningen samt att bedömning och dokumentation av elevernas kunskaper utgår ifrån den nya läroplanen för grundskolan, Lgr 11. Rektorn anger i verksamhetsredogörelsen att implementeringsarbetet av Lgr 11 påbörjades under våren 2011 i takt med att läroplanen och andra dokument från Skolverket publicerades. Rektorn uppger vidare att lärarna på Saxemaraskolan initialt arbetade mycket med kapitel 1 och 2 i Lgr 11. Det har också skett samverkan kring detta med lärarna vid de skolor som ingår i rektorsområdet. Implementeringsarbetet har regelbundet genomförts under läsåret med olika aktiviteter och så kallade utvecklingspedagoger, som är utsedda i kommunens olika verksamheter, har deltagit i Skolverkets implementeringsinsatser när det gäller den nya skollagen och Lgr 11. Alla lärare har också fått en övergripande information om den nu gällande skollagen. Utöver detta har lärarna deltagit i föreläsningar gällande kursplanernas nya struktur och begrepp, och hur detta kan omsättas i planering av undervisning och i bedömning. Som ett led i implementeringsarbetet har lärarna på Saxemaraskolan tagit fram pedagogiska planeringar. I den insända dokumentationen har Skolinspektionen tagit del av pedagogiska planeringar som genomförts i elevgruppen. Dessa planeringar innehåller syfte, vilket centralt innehåll man avser att arbeta med, konkretisering av målen, bedömning samt arbetssätt. Arbetet med att ta fram och använda pedagogiska planeringar är pågående och lärarna delar även föräldrar

och elever planeringarna. Rektorn uppger i intervjun att implementeringsarbetet har haft tydligt fokus på upprättande och genomförande av pedagogiska planeringar utifrån Lgr 11. Lärarna liksom rektorn beskriver i intervjuerna att skolan ännu inte utvecklat gemensamma rutiner och former för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanerna, mer än de rutiner som finns när det gäller hur lärarna formulerar de skriftliga omdömena och de pedagogiska planeringarna. I arbetet med hur lärarna formulerar sig i de individuella utvecklingsplanerna och skriftliga omdömena har samtal förts om hur man ska utveckla ett gemensamt och sakligt språk och rektorn uppger att arbetet med detta är ett pågående utvecklingsområde, då det enligt rektorn fortfarande finns en spretighet mellan hur lärarna dokumenterar elevernas kunskaper.

Intervjuer med rektorn och lärare visar att det finns visst systematiskt utbyte mellan lärarna kring kunskapsbedömningar. Resultaten och bedömningarna från de nationella ämnesproven diskuteras med andra skolor genom att lärarna gemensamt resonerar kring elevexempel. En gång i månaden träffas lärarna för att diskutera elevers kunskapsutveckling samt bedömning och det är rektorn tillsammans med utvecklingspedagogerna som har ansvar för innehållet vid dessa träffar. I kommunen finns en centralt placerad utvecklingsledare som har haft föreläsning för samtliga pedagoger kring bedömning. En av de intervjuade lärarna har deltagit i två konferenser som Skolverket ansvarat för kring bedömning i de naturorienterande ämnena och som enligt läraren varit mycket givande. De intervjuade lärarna uppger att de önskar mer fortbildning kring bedömning. I arbetslaget använder lärarna sig av Skolverkets stödmaterial kring kunskapsbedömning som utgångspunkt för gemensamma diskussioner. Rektorn betonar vikten av att de pedagogiska planeringarna har god kvalitet och att det i dem tydliggörs vad elevernas kunskaper ska bedömas mot samt att lärarna arbetar utifrån vad de angett i sina planeringar. Det är först då skolan kan göra likvärdiga bedömningar menar rektorn.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen utifrån kursplanerna. Vidare skapar rektor förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen. Rektorn behöver i det fortsatta arbetet med bedömning och dokumentation av elevernas kunskaper skapa förutsättningar för en mer likvärdig bedömning på skolenheten samt att utveckla mer gemensamma rutiner och former för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav.

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektor tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Rektorn uppger i verksamhetsredogörelsen att skolan har under flera år haft ett system för kvalitetsarbetet och upprättande av kvalitetsredovisning för prioriterade områden. Inför detta läsår har skolan bestämt att lärarna ska dokumentera arbetet när de genomför ett arbetsområde utifrån de pedagogiska planeringarna och därefter reflektera och utvärdera, dels utifrån vad som angetts i de pedagogiska planeringarna, men också utifrån resultaten av elevernas utvärderingar efter genomfört arbetsområde. I det ingår också att göra en bedömning av elevernas resultat. Efter varje termin ska lärarna göra en sammanfattande bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Av intervjun med rektorn framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet kring kunskapsbedömningar hittills främst har omfattat ämnena matematik, svenska och engelska. Intervjuade lärare uppger att rektorn skapat rutiner och förutsättningar för att lärarna tillsammans analyserar resultaten från de nationella ämnesproven. Analyserna ligger sedan till grund för åtgärder vad gäller ökad måluppfyllelse både på individnivå och på arbetslags/skolnivå. I övriga ämnen saknas ännu rutiner för ett mer systematiskt arbete kring att analysera och jämföra kunskapsresultat. Skolan redovisar dock sammanställningar över resultat och måluppfyllelse med en 100 procentig måluppfyllelse i de ämnen där det inte genomförs nationella ämnesprov. Intervjuerna med rektorn och lärarna visar att skolan inte analyserar dessa resultat i någon nämnvärd utsträckning eller har reflekterat över resultaten. Lärarna uppger att det i svenska och matematik upplevs som lättare att analysera resultaten då skolan använder sig av flera bedömningsstöd, bland annat Diamant, läsutvecklingsschema och annat material för att följa upp elevernas läsutveckling.

Av intervjuer med lärarna framkommer att de till viss del följer upp och utvärderar sina egna former för bedömning och dokumentation, företrädesvis i de ämnen där det finns nationella ämnesprov. Då det inte finns några gemensamma rutiner och former för bedömning och dokumentation har rektorn och lärarna inte systematiskt följt upp och utvärderat detta.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver vidareutveckla arbetet så att skolans systematiska kvalitetsarbete kring kunskapsbe-

dömning omfattar samtliga ämnen genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat. Rektorn behöver även tillsammans med lärarna, följa upp och utvärdera skolans rutiner och former för bedömning och dokumentation så att det blir en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Av den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuer med lärarna framkommer att de vid planeringen av undervisning utgår från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav. Detta bekräftas också genom de pedagogiska planeringar Skolinspektionen tagit del av. Intervjuade lärare beskriver att de vid upprättande av pedagogisk planering först använder sig av innehållet i Lgr 11 och sedan använder lärarna sig av både kommentarmaterialet till kursplanerna samt diskussionsunderlaget från Skolverket. Vidare uppger lärarna att de diskuterar mycket om vad som ingår i de olika förmågorna, både de som finns i syftestexterna men också förmågorna som uttrycks i kunskapskraven. Lärarna på Saxemaraskolan för också diskussioner kring hur de ska kunna arbeta med ett temaområde i årskurserna 1–3 för att sedan arbeta vidare med samma temaområde i årskurserna 4–6, men att där kunna fördjupa elevernas kunskaper och göra bedömningar så att elevernas kunskapsutveckling synliggörs.

De planeringar som Skolinspektionen tagit del av utgår från en kommungemensam mall. I mallen finns angivet vilka områden som ska finnas med i den pedagogiska planeringen; "varför ska vi arbeta med det här – här hämtar läraren text ur kursplanernas syfte", "det här kommer du att få undervisning om – här hämtar läraren text ur det centrala innehållet", "det här ska du lära dig – här beskriver läraren med hjälp av kunskapskraven vilka förmågor eleven ska träna i detta arbetsområde", "så här kommer vi att arbeta – här beskriver läraren olika arbetssätt, material, som ska användas" samt "så här kommer dina kunskaper att bedömas – här beskrivs på vilka sätt läraren kommer att bedöma det som eleven ska lära sig". Nytt i mallen sedan vårterminen 2012 är rubriken "utvärdering" och här ska läraren utvärdera undervisningen i arbetsområdet i direkt anslutning till genomförandet. Områden som ska utvärderas är bland annat hur många elever som uppfyller kunskapskraven, vilka inslag i under-

visningen som behöver förändras samt vikten av att ta tillvara elevernas utvärdering.

I de planeringar som Skolinspektionen tagit del av finns goda exempel på att lärarna också planerat för bedömning. Av en planering i musik framgår att "målet med undervisningen är att eleven ska: kunna imitera och improvisera rytmer och toner, ges möjlighet att skapa en text till en känd melodi, kunna några musiksymboler, känna till musikinstrument från olika instrumentgrupper samt ges möjlighet att sjunga enstämmig sång". Vidare anges i planeringen att "det här ska du få göra enskilt eller i grupp: träna på rytmer och notvärden, skriva en text till given känd melodi, framföra sång med egen text, träna på och använda musiksymboler i musikskapande, lyssna på och se på olika musikinstrument samt sjunga. Detta kommer enligt den pedagogiska planeringen att bedömas bland annat genom att eleverna ska kunna hålla takten, delta i sång, skapa egen musik utifrån egna och andras idéer, kunna använda olika musiksymboler i sitt musikskapande samt känna till några instrument och instrumentgrupper. I en planering för temat "Hållbar utveckling" anges till exempel att eleverna ska kunna använda ord och begrepp som handlar om hållbar utveckling både muntligt och skriftligt, kunna namn och läge på världsdelarna och Sverige, skriva en Vattensaga som handlar om Vattnets kretslopp, kan använda stor bokstav, punkt eller frågetecken/utropstecken i texter, kunna redovisa ett tekniskt system med hjälp av en Power Point-presentation och förstå konsekvenserna av bra och dåliga val i vardagen. Som framgår av ovan innehåller de planeringar som Skolinspektionen tagit del av beskrivningar av *hur* eleverna ska visa sina kunskaper och *vad* i kunskapskraven som ska bedömas, men det är inte lika framträdande *när* det ska ske.

Det finns i planeringarna en samstämmighet mellan vad som bedöms och det som är syftet med undervisningen samt det som eleverna ska arbeta med under lektionerna. Lärarna beskriver i intervjuer att de vid planering av undervisningen har börjat med att planera för hur bedömningen systematiskt ska bli en integrerad del av undervisningen. Det finns dock inga konkreta exempel på detta vid granskningstillfället och intervjuade lärare beskriver att detta, trots de goda exemplen, är ett utvecklingsområde och att de vid planering av undervisningen inte alltid planerar för hur bedömningen systematiskt ska bli en integrerad del av undervisningen. Lärarna menar att bedömningen har blivit en del av undervisningen och genom att eleverna tagit del av varandras sätt att redovisa upplever lärarna att eleverna också blivit friare i sina val av redovisningssätt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att vid planeringen av undervisningen utgår lärarna från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskraven. Lärarna identifierar och planerar *vad* i kunskapskraven som ska bedömas och *hur* eleverna ska visa sina kunskaper, men behöver vidareut-

veckla sitt arbete med *när* bedömningen ska ske. Då det varierar mellan lärarna om bedömningen systematiskt är en integrerad del i undervisningen, för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna, behöver skolan fortsätta sitt utvecklingsarbete så det omfattar samtliga lärare.

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Elevernas förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla och på vilka grunder bedömningen sker

Intervjuade elever beskriver att de inför ett arbetsområde tillsammans med läraren går igenom vad och hur de ska arbeta med ett område samt vilka kunskaper de förväntas ha efter genomfört arbetsområde. Vidare framkommer av de intervjuade eleverna att de i flera olika ämnen känner till vad de ska kunna. Eleverna kan som exempel till stora delar redogöra för vad de förväntas kunna när de avslutat arbetsområdet "Hållbar utveckling". De pedagogiska planeringarna är ett stöd för eleverna då det i dem anges vad eleverna ska lära sig, hur de ska lära sig och på vilka sätt de ska redovisa vad de lärt sig. Av intervjun med eleverna framkommer även att de provat på kamratbedömningar och som exempel nämns svenska. Där har eleverna skrivit sagor där en annan elev sedan gett respons på innehållet i sagan. Uppdraget var att beskriva vad författaren till sagan skulle tänka på att förbättra till nästa gång. Eleverna uppger att lärarna inför kamratbedömningen resonerat med eleverna kring hur de skulle uttrycka sig i responsen. Detta bekräftas också i lärarintervjuerna där lärarna beskriver att arbetet med kamratbedömningar är ett sätt att ge eleverna förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla och på vilka grunder de bedöms. Eleverna får också träna sig i att förklara och argumentera för varför de gjort på ett visst sätt. Efter genomfört arbetsområde utvärderar eleverna genom att göra en form av värdering av sin kunskapsutveckling och på så sätt få en förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla. Ett av de exempel Skolinspektionen tagit del av är utvärderingen av "Hållbar utveckling". Där ska eleverna sätta ett kryss på en linje var de anser befinna sig i sin kunskapsutveckling (skalan är "lite/mycket"), "jag har lärt mig vad en god miljö är", "jag vet vad hållbar utveckling betyder" och "jag har fått kunskaper om hur mina val kan påverka miljön och samhället". Eleverna berättar också att de inför utvecklingssamtalen

sätter upp mål för vad de ska arbeta med i sin kunskapsutveckling. Intervjuade lärare menar att de i högre utsträckning, utifrån implementeringen av Lgr 11, uppmärksammar eleverna på kunskapskraven och tydliggör dem för eleverna. Lärarna menar att ett viktigt syfte med framtagandet av pedagogiska planeringarna är att tydliggöra vilka kunskapskrav som finns i kursplanerna.

Återkoppling

I intervjuer med lärarna framkommer flera exempel på att lärarna under arbetets gång följer upp elevernas kunskapsutveckling och ger en framåtsyftande återkoppling. Lärarna beskriver att de oftast rör sig runt bland eleverna i klassrummet och kan då ge den enskilde eleven återkoppling av mer vägledande karaktär genom att be eleven förklara något eller ställa framåtsyftande frågor. Lärarna menar att de oftast gör korta skriftliga återkopplingar för att sedan komplettera dem med muntliga återkopplingar. Ett exempel på återkoppling som framkommer i intervjuerna med både lärarna och eleverna är "Sagoprojektet". Där har eleverna arbetat med att utveckla språket i sina sagor och återkoppling har skett genom att lärarna i samtal med eleverna resonerat kring hur eleverna kan utveckla sina texter med hjälp av ett antal punkter. Framåtsyftande återkoppling kan också ske på gruppnivå exempelvis när flera elever arbetar tillsammans med en uppgift. Återkoppling sker också då elever redovisar genomförda uppgifter och ibland får återkoppling från både läraren men också från eleverna i klassen. Ett exempel på detta är inom arbetsområdet "Hållbar utveckling" där eleverna fick i uppgift att presentera ett tekniskt system med hjälp av en Power Point-presentation. Efter presentationen återkopplade resten av eleverna i klassen och skulle då ge respons på om de upplevde presentationen så tydlig att alla förstod det tekniska system som redovisades. Den återkoppling som ges till eleverna i deras arbetsböcker sker främst på uppgiftsnivå och är knuten till fakta och begrepp och är inriktad på vad som är rätt eller fel i uppgiften och används sällan för att hjälpa eleven att prestera bättre nästa gång eller för att utveckla en strategi. De exempel på återkoppling som Skolinspektionen tagit del av handlar om att läraren markerar när de gjort färdigt ett avsnitt eller en uppgift genom att skriva ett "R eller *mycket bra*" alternativt "*du behöver träna mer*".

Dokumentation och bedömning gentemot kursplanernas kunskapskrav

Av intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att det inte finns gemensamma rutiner på skolan för hur den fortlöpande dokumentationen av elevernas kunskaper ska ske. Intervjuade lärare och rektorn uppger att varje lärare väljer på vilket sätt de dokumenterar de fortlöpande bedömningarna. Lärarna beskriver att de skaffar sig information om elevernas kunskapsutveckling genom att exempelvis observera hur eleverna arbetar under lektionerna, låter eleverna redovisa på olika sätt inför klassen, samtal med elever både enskilt

och i grupp samt genom rättning av genomförda uppgifter. Som exempel i den insända dokumentationen finns ett så kallat "bedömningsschema" för det tidigare beskrivna arbetsområdet "Hållbar utveckling". I schemat finns bedömningsområdena från den pedagogiska planeringen angivna, vilket datum bedömningstillfället ägt rum samt vem som varit ansvarig lärare för bedömningen. Lärarna gör i schemat noteringar då de bedömer elevernas kunskaper som exempelvis "du har visat att du kan använda specifika ord för ämnet som till exempel avdunsta, gasform och flytande form" eller "du beskriver vattnets kretslopp med hjälp av sagans form på ett bra sätt, men kretsloppet blir lite otydligt". Det förekommer också att lärare sparar elevarbeten även om det inte sker på ett systematiskt vis utan att var och en samlar för sig.

Nationella ämnesprov ingår som en del när det gäller att bedöma kunskapsutvecklingen i matematik och svenska/svenska som andraspråk. De intervjuade lärarna upplever de nationella proven som ett mycket bra bedömningsstöd och att de också utvecklar sin egen bedömarkompetens både i de ämnen där det finns nationella prov, men också som ett stöd i övriga ämnen. Som exempel lyfter lärarna fram att de resonemang som finns att tillgå vid bedömning i de nationella proven är ett stöd i övriga ämnen, men de är också ett stöd när det görs bedömningar i undervisningssituationer. Vid sidan av de nationella proven använder sig lärarna i svenska och matematik av olika bedömningsstöd i form av diagnoser och andra typer av tester som exempelvis Skolverkets "Diament" och "läsutvecklingsschema". I övriga ämnen används de stödmaterial som finns tillgängliga via Skolverket så som "Dino" och "Concept cartoons". Intervjuer med lärarna och den insända dokumentationen visar att lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav.

Individuella utvecklingsplaner

Saxemaraskolan använder sig av ett digitalt system för upprättandet av individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. I mallen för de skriftliga omdömena finns rubriken "utvecklingsmöjligheter" för varje ämne. Det är upp till varje lärare hur man utformar innehållet i de skriftliga omdömena som ska upprättas och av de exempel Skolinspektionen tagit del av är det stora variationer i hur lärarna formulerar sig. En del omdömen beskriver i stort sätt enbart vilka områden eleverna har arbetat med, medan andra utförligt beskriver vilka områden eleverna har arbetat med, vilka kunskapskrav de uppfyllt samt vilka utvecklingsmöjligheter eleven har i respektive ämne. Vid granskningen får Skolinspektionen ta del av kompletteringar som ska tas i bruk från och med vårterminen 2012. Förutom lärarnas dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i de skriftliga omdömena finns i den nu gällande mallen även samtliga kunskapskrav angivna i respektive ämne. Lärarna ska göra en bedömning av

om eleven har uppfyllt varje kunskapskrav eller har i nuläget förväntade kunskaper för kunskapskravet alternativt riskerar att inte uppfylla kunskapskravet. Den framtidsytande delen domineras av mål i svenska och matematik som eleverna ska arbeta med i sin kunskapsutveckling. Både lärare och elever uppger att det är ovanligt med framtidsytande mål i några andra ämnen än ovan och att det är ingenting man diskuterat på skolan.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms. Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framtidsytande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet. Elevernas kunskaper bedöms utifrån kunskapskraven i alla ämnen och lärarna använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen. Det finns dock variationer mellan hur lärarna formulerar sig i de skriftliga omdömena och rektorn behöver tillsammans med lärarna säkerställa att det görs en beskrivning och bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen. Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav och de nationella ämnesproven används som ett stöd för att bedöma elevernas kunskaper. Vidare behöver lärarna utveckla mer gemensamma och ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Av intervjuer med lärarna framkommer att utvärdering av planering och genomförandet av undervisningen handlar till stora delar om lärarens egna reflektioner när dagen eller lektionen är slut, vad som gått bra eller vad som inte fungerat som det var tänkt. De enskilda lärarnas reflektioner kan också handla om hur undervisningen fungerat för enskilda elever eller att läraren till exempel måste byta strategi. Skolinspektionen får inga exempel på hur lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen. De intervjuade lärarna menar att de i samtal diskuterar med varandra om vad som varit positivt och framgångsrikt eller inte fungerat med

den egna undervisningen, men att det inte sker någon systematisk utvärdering av undervisningen där måluppfyllelsen i ett ämne kopplas till undervisningen. De delar av undervisningen som lärarna gemensamt planerar diskuteras i arbetslaget efter genomförande. Rektorn följer tillsammans med lärarna upp lärarnas undervisning och formerna för bedömning så att de är ändamålsenliga i de ämnen där det genomförs nationella prov vilket innebär att uppföljning och utvärdering sker i dessa delar. Skolan har i samband med analys och reflektioner av resultaten på de nationella ämnesproven vidtagit åtgärder som lett till förändringar av undervisningen inom ämnena engelska, matematik och svenska. Skolinspektionen konstaterar dock utifrån intervjuer med lärarna och rektorn att någon mer fördjupad analys och identifiering i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen, i fler ämnen än ovan nämnda, har gett eleverna möjlighet att utvecklas vidare i förhållande till kraven i läroplanen förekommer i mycket ringa omfattning. Då det inte finns några skolgemensamma bedömnings- och dokumentationsformer utvärderas inte detta heller av lärarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna behöver fortsätta sitt arbete med att identifiera och analysera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen samt i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen. Utvärdering av i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna är ändamålsenliga behöver också genomföras då det inte sker idag.

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Av intervjuer med lärare, elever och vårdnadshavare framgår att lärarna genomför utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare varje termin. Inför utvecklingssamtalen får vårdnadshavarna ta del av de skriftliga omdömena i alla ämnen som eleven får undervisning i och kan förbereda sig tillsammans med sitt barn. Lärarna förbereder utvecklingssamtalen tillsammans med eleverna i skolan genom att diskutera vilka framtidsytande mål som ska finnas med i den individuella utvecklingsplanen. I årskurs 3 är det sedan eleverna som till stora delar ansvarar för att leda sitt eget utvecklingssamtal. Det är dock ett trepartssamtal där lärare och föräldrar också deltar. De skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av omfattar alla ämnen som eleverna får undervisning i, men det framgår att samtliga lärare inte ger fortlöpande information om

elevers kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas krav. Detta bekräftas också i intervjuer med vårdnadshavarna och i intervjun med rektorn. Vårdnadshavarna uppger dock att alla ämnen berörs i samtalen och elev och vårdnadshavare ges möjlighet att uttrycka sina åsikter.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att samtliga lärarna inte ger fortlöpande information till vårdnadshavare om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Lärarna ger i intervjuer flera exempel på vilka underlag de använder sig av för att bedöma elevernas kunskaper. Detta bekräftas av de elever Skolinspektionen intervjuar som beskriver flera olika sätt de visat sina kunskaper på. De exempel som framkommer är skriva, presentera muntligt, tillverka föremål, presentera via en Power Point-presentation, filma och fotografera, framföra sång med egen text eller göra experiment. De intervjuade lärarna uppger att de eftersträvar att använda olika underlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och i de planeringar som Skolinspektionen tagit del av framgår tydligt *vad* och *hur* det ska bedömas. Exempel på sådant som framgår av planeringarna är "skapa musik utifrån egna och andras idéer", "förstå skillnaderna mellan reklam, nyheter och information", "jag kan ge och ta emot respons på en text" samt "jag kan namn och läge på världsdelarna och världshaven". Det är dock inte lika framträdande i de pedagogiska planeringarna *när* bedömningen ska ske. Lärarna beskriver dock att de kontinuerligt gör avstämningar genom bland annat observationer av eleverna då de också gör de bedömningar som framgår av de pedagogiska planeringar både enskilt med elever, men även i grupp beroende på vilken bedömning det är. I elevintervjun framkommer exempel på när lärarna gjort en bedömning kring "jag kan utveckla mina idéer i ett grupparbete". Det skedde genom att eleverna grupperades och fick ett uppdrag att genomföra och där läraren observerade gruppen samt dokumenterade och gjorde en be-

dömning av respektive elevs förmåga att utveckla sina idéer i grupparbete. Lärarna menar att de på så sätt skaffar sig ett underlag för att kunna göra allsidiga bedömningar.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt.

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Rektorn uppger i verksamhetsredogörelsen att vårdnadshavarna fått information om Lgr 11 och om kunskapskraven vid höstterminens föräldramöte samt via Skolverkets informationsmaterial. Detta bekräftas av de vårdnadshavare Skolinspektionen intervjuar. Såväl lärare som vårdnadshavare uppger i intervjuerna att kunskapskraven också finns tillgängliga i de pedagogiska planeringarna. Vårdnadshavarna får även information om kunskapskraven i de skriftliga omdömen som de tar del av inför utvecklingssamtalen. I intervjuer med vårdnadshavarna framkommer dock att det finns en variation mellan ämnen och där informationen om kunskapskraven i några ämnen är knapphändig.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att samtliga lärare behöver ge vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Syfte och frågeställningar

Forskning och utvärderingar visar att många lärare upplever en osäkerhet kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i de tidigare skolorna. Lärarna menar också att skolorna saknar ett gemensamt förhållningssätt och rutiner för dokumentation när det gäller att följa och bedöma elevers kunskapsutveckling. Lärarnas osäkerhet kan leda till att bedömningar och individuella utvecklingsplaner saknar koppling till kunskapskraven i de nationella kursplanerna.

Forskning visar att bedömning kan vara ett verktyg för att löpande stödja elevernas lärande och utveckling. Det handlar om att eleverna får möjlighet att fortlöpande visa de kunskaper som framgår av kunskapskraven i kursplanerna och att de förstår vilka grunder de bedöms utifrån, var de befinner sig i förhållande till kunskapskraven och hur de kan göra för att ytterligare utveckla sina kunskaper.

Syftet med projektet är att undersöka om de bedömningsunderlag lärarna använder och de bedömningar lärarna gör är relaterade till kunskapskraven i de nationella kursplanerna och i övrigt sker i enlighet med styrdokumentet. Detta mot bakgrund av att en ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, införs under 2011. Granskningen syftar dessutom till att hitta goda exempel på hur lärare arbetar med bedömning för att främja lärande som en integrerad del i lärandeprocessen tillsammans med eleven.

De centrala frågeställningarna är:

- Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?
- Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Metod och material

Granskningen inleds genom att inspektörerna innan skolbesöket tar del av olika dokument och gör en dokumentanalys. Rektorn har exempelvis svarat på en verksamhetsredogörelse och skickat in olika dokument skolan har i arbetet kring bedömning till inspektörerna inför skolbesöket.

Varje skolbesök består av intervju med rektor, lärare (både i grupp med 6-8 lärare i åk 1-3, och djupintervju med två lärare i åk 3), elever i åk 3 (i grupp med cirka 6 elever) och vårdnadshavare i åk 3 (i grupp med 6-8 personer). I de fall då den besökta skolan består av ett fåtal lärare och elever kan sammansätt-

ningen vid intervjuerna komma att anpassas till detta. Besöket avslutas med en återkoppling till rektor kring inspektörernas preliminära bedömningar.

Tabellen visar antalet intervjuade vid Saxemaraskolan.

Saxemaraskolan	Antal
Intervjuade elever	9
Intervjuade lärare	4
Intervjuade vårdnadshavare	3

Författnings- och forskningsstöd i Skolinspektionens kvalitetsgranskning Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3

Författningar

Lagar

- Skollagen (2010:800)

Förordningar

- Skolförordning (SFS 2011:185)
- Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolverkets föreskrifter

- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Skolverkets allmänna råd

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16) (AR IUP)
- Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:149) (AR Planering)

Forskningsstöd

- Skolverkets stödmaterial: Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter
- Skolverkets kunskapsöversikt: Kunskapsbedömning – Vad, hur och varför?

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Inom detta område granskas följande:

- Rektor tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav (2 kap. 9 § och 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8, AR IUP, AR Planering).
- Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen (AR IUP).
- Rektorn skapar förutsättningar för en likvärdig bedömning inom skolenheten (1 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.8, AR Planering).

Författningsstöd

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskolenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

/.../ Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet/.../.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11 punkt 2.8

2.8 REKTORNS ANSVAR

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Elevers lärare bör

- informera elev och vårdnadshavare om vilka kunskaper och kunskapskvaliteter som ska bedömas

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Rektorn bör

- organisera verksamheten så att lärarna ges förutsättningar att planera undervisningen
- utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna

Kunskapsbedömning

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Dokumentation

Lärare bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger en grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektorn tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Inom detta område granskas följande:

- Rektorn använder skolans kunskapsresultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och eventuellt annat bedömningsstöd (*AR Planering*).
- Rektorn följer tillsammans med lärarna upp och utvärderar de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete (*4 kap. 4- 6 §§ skollagen, AR Planering*).

Författningsstöd**4 kap. 4-6 § skollagen***Enhetsnivå*

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- tillsammans på skolenheten regelbundet analysera och diskutera hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven
- som stöd för bedömningen av elevernas kunskaper jämföra resultaten på de nationella ämnesproven med den egna dokumentationen och analysera skillnader och likheter i resultaten

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Uppföljning

Rektorn bör tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt

- följa upp formerna för utvärdering och bedömning av elevernas kunskaper
- följa upp och utvärdera de rutiner och former för dokumentation som används så att de är effektiva och ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna utgår vid planeringen av undervisningen från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (*1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1-2 §§ skolförordningen, AR Planering*).
- Lärarna identifierar och planerar hur eleverna ska visa sina kunskaper, vad i kunskapskraven som ska bedömas och när bedömningen ska ske (*AR Planering*).
- Lärarna planerar så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna (*AR Planering*).

Författningsstöd**1 kap. 11 § skollagen**

För varje skolform och för fritidshemmet skall gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

9 kap. 1-2 §§ skolförordningen**Utbildningens innehåll och omfattning***Läroplan och kunskapskrav*

1 § För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

2 § Kunskapskrav ska finnas för

- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 3 och 6 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas.

Lgr 11, 3 Kursplaner**Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan**Planering

Läraren bör vid planeringen av undervisningen

- tydliggöra vilka delar av ämnets syfte som undervisningen i det aktuella arbetsområdet ska inriktas mot och utifrån det avgöra hur det centrala innehållet ska kombineras och behandlas så att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven
- identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå ifrån i det aktuella arbetsområdet och avgöra hur eleverna ska få visa sina kunskaper
- skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Läraren ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms (*Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna använder resultaten från nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling (*9 kap. 20-22 §§ skolförordningen*).
- Lärarna använder ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*AR IUP, AR Planering*).

Författningsstöd

10 kap. 13 § skollagen

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och (...)

9 kap. 20-22 §§ skolförordningen

Nationella ämnesprov

20 § Nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som stöd för betygssättning.

21 § Ämnesprov ska användas i

1. matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9,
2. engelska i årskurs 6 och 9, och
3. biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Ämnesprov som avses i första stycket 3 ska fördelas så att varje elev ska delta i prov i endast ett ämne och att antalet provdeltagare så långt som möjligt blir lika stort för varje ämnesprov.

22 § Ämnesprov ska genomföras i slutet av årskursen. Statens skolverk får dock meddela föreskrifter om att ämnesprov i årskurs 9 får genomföras vid en annan tidpunkt.

Skolverket får meddela närmare föreskrifter om ämnesprov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

/.../

Mål

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna /.../.

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av eleverna kunskapsutveckling

- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Genomförande

Läraren bör i sin ledning av undervisningen

- försäkra sig om att undervisningen leder mot de mål som konkretiseras i planeringen genom att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov av stöd och stimulans

- se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter som ska ske i undervisningen, vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper

- kontinuerligt ge varje elev konstruktiv återkoppling på hennes eller hans kunskapsutveckling och tydliggöra vad som behöver utvecklas vidare

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- kontinuerligt analysera de kunskaper som eleven visat utifrån vad som behandlats i undervisningen, för att kunna göra helhetsbedömningar av kunskaperna och jämföra dessa med kunskapskraven

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att

- genomföra, följa upp och dokumentera undervisningen

- kommunicera med elever och vårdnadshavare vad som är syftet med undervisningen och hur den ska genomföras

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna utvärderar i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är praktiska och ändamålsenliga (*AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

RIKTLINJER

Läraren ska

utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Uppföljning

Läraren bör

- analysera i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen
- identifiera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen, samt
- utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används är ändamålsenliga

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och utvärdera undervisningen

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (3 kap. 4 §, 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11, 2.4 och 2.7).

Författningsstöd

3 kap. 4 § skollagen

Eleven och elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för ett barn i förskolan ska fortlöpande informeras om elevens eller barnets utveckling.

10 kap. 12 § skollagen

Utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lgr 11, 2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål fortlöpande informera elever och hem om studieresultat och utvecklingsbehov

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevens kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygsättning med elever och vårdnadshavare

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna använder ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Riktlinjer

Läraren ska

/.../

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna får undervisning i (*Lgr 11,1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.4., AR IUP*).

Författningsstöd

Lgr 11, 1, Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. /.../

Lgr 11, 2.4

Läraren ska

Samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling,

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Elevers lärare bör

- beskriva hur de nationella målen har konkretiserats i undervisningen

Den individuella utvecklingsplanens innehåll

De skriftliga omdömena bör

- utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande

Den framåtsyftande planeringen bör

- sammanfattande ange vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad syftet är med undervisningen och hur den ska genomföras.